

Nr 165

Av herr Alexanderson, om snabbare åtgärder mot ungdomsbrottslingar.

En mycket viktig punkt i fråga om samhällets åtgärder till bekämpande av brottsligheten är, att samhällsreaktionen bör komma så snabbt som möjligt efter det brottet upptäckts. Detta är av betydelse både för att åtgärdens såväl individualpreventiva som allmänpreventiva verkan därigenom väsentligt förstärkes och för att det måste anses vara rimligt ur humanitär synpunkt att vederbörande själv icke alltför länge skall behöva vara i ovisshet om vilken reaktionen skall bli. Dessa synpunkter äro av särskild vikt när det gäller unga lagöverträdare — i åldern 15—18 år —, vilka begått allvarligare brott, dels på grund av att de psykologiska faktorerna här göra sig gällande med särskild styrka och dels emedan de för närvarande i dessa fall gällande reglerna förutsätta medverkan av ett flertal myndigheter (polis, åklagare av olika grader, barnavårdsnämnder och domstolar), vilket medför större risker för tidsutdräkt.

Hänsyn till dessa förhållanden har i viss mån också tagits i lagstiftningen. Sålunda har i lagen den 20 december 1946 med vissa bestämmelser om mål rörande brott av underårig, 6 §, föreskrivits, att mål mot underårig alltid skall behandlas skyndsamt samt att huvudförhandling, då den tilltalade ej fyllt 18 år, i regel skall hållas inom två veckor, d. v. s. nästan lika snabbt som beträffande häktade. Vidare har i lagen den 19 maj 1944 om eftergift av åtal mot vissa underåriga föreskrivits, att sådan fråga av statsåklagare skall handläggas med största skyndsamhet, att åtal om det ej eftergives skall väckas utan dröjsmål samt att barnavårdsnämnds yttrande i sådana ärenden skall avgivas med största skyndsamhet.

Vid tillämpningen av ifrågakvarande bestämmelser har det visat sig, att det med bestämda tidsfrister försedda lagrummet i förstnämnda lag fungerat betydligt effektivare än de mera obestämda föreskrifter om skyndsamhet, som finnas i åtalsetfergiftslagen. Sålunda är det vanligt eller t. o. m. regel, att stämningsansökningar i sådana fall inkomma till vederbörande domstol först flera månader och ibland ett halvår eller mera efter det förundersökningen avslutats. Å andra sidan visar det sig att, då häktning beslutats eller ifrågasatts, motsvarande utredning kan utföras på betydligt kortare tid. Domstolarna utföra också personundersökningar inom de tidsramar, som stå till förfogande i mål mot häktade.

På grund av det anförda synes det påkallat, att bestämmelserna i åtalsetfergiftslagen överses i syfte att garantera en snabbare reaktion mot ungdomsbrottslingarna. Även beträffande reglerna om själva förundersökning-

en synes det motiverat att införa specialregler i samma syfte. Någon vidlyftigare utredning synes knappast erforderlig för genomförandet av dessa förslag.

Under åberopande av det anförda får jag därför hemställa,
att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla
att — efter den utredning som må anses erforderlig — förslag i ovan angivna avseenden måtte föreläggas riksdagen.

Stockholm den 23 januari 1962

Erik Alexanderson